

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

30 april 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR FINANCIËN EN BEGROTING

Interpellatie van de heer Peter Vanvelthoven tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de gevolgen van de belastinghervorming met betrekking tot de onroerende voorheffing inzake materieel en outillage van bedrijven

Commissie voor Financiën en Begroting

Donderdag 30 april 1998

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.23 uur.*

Interpellatie van de heer Peter Vanvelthoven tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de gevolgen van de belastinghervorming met betrekking tot de onroerende voorheffing inzake materieel en outillage van bedrijven

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vanvelthoven tot mevrouw Demeester, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de gevolgen van de belastinghervorming met betrekking tot de onroerende voorheffing inzake materieel en outillage van bedrijven.

De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we hebben vorig jaar in dit parlement een vrijstelling van de onroerende voorheffing op nieuwe investeringen inzake materieel en outillage goedgekeurd. Met nieuwe investeringen worden investeringen bedoeld vanaf 1 januari 1998. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat die vrijstelling maar geldt in de mate dat het bestaand kadastraal inkomen voor materieel en outillage per 1 januari 1998 wordt overschreden. In uw toelichting spreekt u ook van vrijstelling voor aanvullende investeringen en uitbreidingsinvesteringen.

Er werd destijds de indruk gewekt dat in de toekomst het totaal kadastraal inkomen met betrekking tot outillage nooit lager zou worden dan het kadastraal inkomen op 1 januari 1998. De gemeenten zouden hun opcentiemen op het niveau van 1997 behouden. Een verhoging in de toekomst zou wel wegvallen. U hebt toen ook gezegd dat u zich akkoord verklaarde om bij de begrotingsbespre-

kingen voor 1999 te helpen zoeken naar oplossingen om gemeentebesturen een compensatie te bieden. Dat zou eventueel via het investeringsfonds gebeuren. Een goede maand geleden werd hier in de commissie een bespreking gehouden over de technische nota van de federale minister van Financiën over de verhoging van het minimum van de belastbare gebruikswaarde van materieel en outillage. U hebt toen nogmaals uw engagement inzake compensatie voor gemeenten bevestigd.

Nu blijkt dat deze vrijstelling belangrijke gevolgen heeft. Ik wil daarbij twee punten toelichten. Het is ten eerste duidelijk geworden dat die vrijstelling concurrentieverstorend en concurrentievervalsend kan werken. Ten tweede is er de enorme financiële impact voor de gemeenten. Gezien uw belofte voor compensatie kan dat ook gevolgen hebben voor de Vlaamse begroting.

Als we de tekst van de vrijstelling goed lezen, leid ik eruit af dat een bestaand bedrijf dat een bestaand machinepark vervangt door nieuwe machines nog steeds zal worden belast op basis van het KI per 1 januari 1998. Nieuwe bedrijven daarentegen die investeren in een volledig nieuw machinepark, zullen volledig worden vrijgesteld van onroerende voorheffing. Dat lijkt me een concurrentievervalsend element. Ik denk aan bestaande bedrijven als Philips, Ford, Volvo en Janssen Pharmaceutica. Ze zullen in de toekomst bij vernieuwing van hun materieel en outillage nog steeds onroerende voorheffing moeten betalen, terwijl nieuwe concurrerende bedrijven daarvan worden vrijgesteld.

Het gevolg zal ongetwijfeld zijn dat bestaande bedrijven hun toevlucht zullen nemen tot belastingontwijking. Men zal nieuwe investeringen laten doen door een nieuw opgerichte dochteronderneming. Men zal oude machines pas desinvesteren nadat de nieuwe investeringen zijn gebeurd. Men zal machines onderbrengen in nieuwe vennoot-

Vanvelthoven

schappen, enzovoort. Deze belastingontwijking die vanuit het oogpunt van de bedrijven begrijpelijk is, zal ertoe leiden dat het kadastraal inkomen met betrekking tot materieel en outillage in een versneld tempo zal wegvallen. De gemeente zal op een relatief korte termijn worden geconfronteerd met het wegvallen van een belangrijk deel van het budget.

Als ik de cijfers bekijk, dan bedraagt het aandeel inkomsten van de gemeenten op jaarbasis ongeveer 6 miljard frank. De gemeenten ontvangen dat bedrag uit de onroerende voorheffing op het kadastraal inkomen met betrekking tot materieel en outillage. Ik heb me de moeite getroost uit te zoeken wat dat betekent voor een aantal belangrijke gemeenten in de diverse provincies. In de stad Antwerpen gaat dat om niet minder dan 1,8 miljard frank inkomsten onroerende voorheffing op het kadastraal inkomen inzake outillage per jaar. Voor Mechelen bedraagt dat 74 miljoen frank. In Gent gaat het om 603 miljoen frank, in Aalst om 107 miljoen frank. In Brugge bedraagt dat 219 miljoen frank en in Oostende 62 miljoen frank. In Brussel gaat het om 118 miljoen frank en in Vilvoorde om 87 miljoen frank. In Genk, tenslotte, gaat het om 308 miljoen frank. Dat zijn belangrijke bedragen. Als ik uitga van het louter verlies aan inkomsten in 1998 alleen en als het KI met betrekking tot outillage tussen 1997 en 1998 evenveel zou toenemen als in het voorgaande jaar, ook dan kom ik tot aanzienlijke verliezen voor de gemeenten en provincies.

Uw belofte tot compensatie is dus van allergrootst belang. Indien er geen compensatie volgt, is het scenario voorspelbaar. Gemeenten die minder inkomsten hebben, zullen die proberen te recuperen via een verhoging van de aanvullende gemeentebelasting of via een verhoging van de opcentiemen in de onroerende voorheffing. Dat betekent dat die belastingvermindering voor bedrijven door iedereen zal worden gedragen. Alle burgers, dus ook de minder goedgevoelden, zullen er slachtoffer van zijn.

Daarom wil ik u een aantal vragen stellen. Was het van in het begin de bedoeling van de ingevoerde vrijstelling om een onderscheid te maken tussen bestaande ondernemingen die hun machinepark vernieuwen en nieuwe bedrijven die voor het eerst investeren? Ze worden in elk geval fiscaal verschillend behandeld. Heeft de minister de verwachte belastingontwijking ten gevolge van deze discriminatie ingecalculeerd? Is uw belofte om bij de

begrotingsbespreking 1999 te helpen zoeken naar een oplossing om de gemeenten te compenseren, nog wel waar te maken? Werd op het ogenblik dat de belofte tot compensatie gebeurde, ingecalculeerd dat het niet alleen om 1999 zou gaan, maar ook om de daaropvolgende jaren? In de bespreking in de commissie hebt u destijds enkel verwezen naar mogelijk minder ontvangsten voor 1998, die u schatte op maximaal 150 miljoen frank. De volgende jaren zullen de minderinkomsten daar echter een veelvoud van zijn.

Hoe ziet u tot slot de concrete invulling van uw belofte tot compensatie? Dat zal niet zo eenvoudig zijn. Vooral gemeenten met jonge dynamische bedrijven zullen worden getroffen.

De voorzitter : Minister Demeester heeft het woord.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat in de interpellatie van de heer Vanvelthoven een aantal foutieve redeneringen zijn geslopen. Het is wel degelijk de bedoeling geweest een onderscheid te maken tussen nieuwe, bijkomende investeringen enerzijds en pure vervangingsinvesteringen anderzijds. Daarbij wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen nieuwe bedrijven, zelfs louter qua rechtsvorm, en bestaande bedrijven. De vrijstelling wordt immers toegekend bij een toename van het kadastraal inkomen, materieel en outillage waarbij de beoordeling gebeurt per kadastraal perceel en niet per belastingplichtige.

Als men een bedrijf opsplijt en dus eigenlijk een nieuw bedrijf creëert waarbij men zoekt naar een aantal vormen van ontwijking, dan blijft de hoegrootheid van dat kadastraal inkomen, materieel en outillage bestaan. Enkel wanneer een bedrijf wordt verplaatst, bijvoorbeeld van Limburg naar West-Vlaanderen, dan wordt het beschouwd als een nieuw bedrijf, tenzij dat Limburgs bedrijf in West-Vlaanderen een nieuw 'oud' bedrijf overkoopt waarop reeds een kadastraal inkomen, materieel en outillage bestaan. De beoordeling gebeurt dus duidelijk per kadastraal perceel en niet per belastingplichtige.

Hier zit de foutieve redenering. Het gevolg daarvan is dat de rest van het verhaal op een andere manier moet worden beschouwd. Het is de bedoeling om nieuwe investeringen aan te moedigen en zodoende een bijdrage te leveren tot de verdere uitbouw van de economische activiteiten met een weerslag op de tewerkstelling. De door u aangehaalde belastingontwijking die zou ontstaan door

Demeester-De Meyer

de vervangen investeringen te laten uitvoeren door een nieuwe rechtspersoon op hetzelfde kadastraal perceel, doet zich dus niet voor vermits, zoals herhaaldelijk en uitdrukkelijk werd gesteld tijdens de besprekingen, de beoordeling per kadastraal perceel en niet per belastingplichtige gebeurt.

Wat uw derde en vierde vraag betreft, ben ik me er uiteraard van bewust dat het gaat om compensaties vanaf 1999. Die zullen afhankelijk zijn van de gedragingen van de gemeenten. We hebben ons geëngageerd om na te gaan wat de effecten zullen zijn. Het is niet de bedoeling dat het globale belastingniveau stijgt. In het geval van de economische vrijstelling verwijst u naar Antwerpen. De economische vrijstelling heeft daar gedurende vijf jaar in bepaalde bedrijven een belangrijke rol gespeeld. Sommige gemeenten hebben het in het verleden en ook nu nog nodig gevonden een vervangende gemeentelijke heffing door te voeren op dergelijke investeringen. Zulke zaken moeten natuurlijk worden onderzocht.

In de toekomst zullen we moeten nagaan of de gemeenten zich aanpassen. Ik ben van mening dat het niet aanvaardbaar zou zijn dat bepaalde gemeenten vooraf bepaalde nieuwe heffingen zouden invoeren en tegelijkertijd zouden gaan zoeken naar compensaties vanuit het Gemeentefonds. Soms ligt de handigheid niet alleen bij bedrijven, maar ook bij politici. Het is dus zeer belangrijk dat niet alleen het gedrag van de belastingplichtige wordt nagegaan, maar ook dat van de belastingheffer. Als we die twee met elkaar kunnen vergelijken, kunnen we vastleggen wat we in de toekomst moeten doen.

De voorzitter : De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer Peter Vanvelthoven : Mevrouw de minister, ik ben het niet volledig eens met uw uitgangspunt. U zegt dat het kadastraal inkomen per perceel zal blijven gelden. Het gaat hier over materieel, met andere woorden roerende goederen. Die worden belast als ze onroerend worden door bestemming.

De wet schrijft voor dat er belastbaarheid is indien de goederen onroerend worden door bestemming. Daarvoor moet men zowel eigenaar zijn van de grond als van het materieel. Als de eigenaar van het materieel geen eigenaar meer is van de grond, dan is er geen belastbaarheid van het materieel. Dit is een ontwijkingsmechanisme waarvan

momenteel reeds gebruik wordt gemaakt. Aangezien we nu een onderscheid zullen maken tussen bedrijven die nieuwe investeringen doen, zal dit concurrentieverschil veel groter zijn. Daardoor zal men nog sneller zijn toevlucht nemen tot deze ontwijkingsmechanismen.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Ik vind dit een nogal merkwaardige redenering. Dergelijke mechanismen bestaan inderdaad in beperkte mate, maar door uw interpellatie gaat u de mensen eigenlijk aanzetten om verdere ontwijkingsmechanismen toe te passen.

De heer Peter Vanvelthoven : Dat is precies mijn vrees.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Ik ben het fundamenteel oneens met u. Dit systeem bestaat vandaag op het kadastraal inkomen, materieel en outillage. Dit zal niet vernieuwend zijn met betrekking tot de nieuwe maatregel.

Mijnheer Vanvelthoven, ik begrijp de betekenis van uw interpellatie niet. U vraagt of u de bedrijven nu moet aanzetten om op die manier te reageren op deze wetgeving.

De heer Peter Vanvelthoven : Integendeel : ik waarschuw ervoor dat u een wetgeving hebt laten goedkeuren die erop neerkomt dat bedrijven in een ongelijke positie verkeren. Bedrijven die pas worden opgestart zullen nooit onroerende voorheffing inzake materieel en outillage moeten betalen.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Vanvelthoven, ik beslis niet tot een decreet. Ik heb een ontwerp neergelegd.

De heer Peter Vanvelthoven : Dat is juist : wij hebben dat decreet inderdaad goedgekeurd. Maar ik waarschuw vandaag voor de gevolgen. Ik vind het niet ernstig dat u deze waarschuwing afdoet als weinig realistisch. Het risico op belastingontwijking bestaat. We moeten daar aandacht voor hebben. Dat is des te meer het geval omdat u destijds hebt beloofd om de gemeenten te compenseren.

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse : Ik begrijp niet goed waarom men meer zou ontwijken na het afschaffen van een belasting. Zou de heer Vanvelthoven me dat kunnen uitleggen ?

De heer Peter Vanvelthoven : Die belasting wordt niet afgeschaft voor bestaande bedrijven die hun machinepark vervangen. Voor hen geldt de regel dat ze worden belast op basis van hun middelen op datum van 1 januari 1998. Dat blijft zo. Maar nieuwe bedrijven die in een nieuw machinepark investeren, moeten geen belasting betalen. Men creëert dus een onderscheid. Dat is een ongelukkige zaak. Ik vrees dat de bedrijven op zoek zullen gaan naar middelen om daarop in te spelen. De gevolgen zullen niet worden gedragen door de Vlaamse overheid, maar wel door de gemeenten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 11.50 uur.*
